

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

D E C I Z I E

cu privire la admiterea recursului declarat de către Alexandr Stoianoglo,
reprezentat de Vasile Gafton,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Alexandr Stoianoglo împotriva Comisiei Electorale
Centrale cu privire la obligarea examinării contestației nr. CEC-10Apr/11
din 26 octombrie 2024,

împotriva încheierii din 7 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin
care s-a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de de Alexandr Stoianoglo,

*(Dosarul nr. 3r-263/24
NR. PIGD 2-24123028-01-3r-08112024)*

Examinarea admisibilității acțiunii în contenciosul administrativ; Art. 207 din Codul administrativ.
--

Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, Gr. Dașchevici, A. Braga)

13 noiembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, recursul declarat de către Alexandr Stoianoglo, reprezentat de Vasile Gafton,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi, *judecători*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 30 octombrie 2024 Alexandr Stoianoglo a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la obligarea examinării contestației nr. CEC-10Apr/11 din 26 octombrie 2024.

2. În argumentarea acțiunii a indicat că, la 26 octombrie 2024, a depus o contestație la Comisia Electorală Centrală referitoare la acțiunile concurentului electoral al Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” – Maia Sandu. Aceasta vizează încălcări ale normelor Codului electoral privind difuzarea de materiale promoționale interzise prin lege, care conțin informații înșelătoare și instigă la ură împotriva candidatului la funcția de președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo. Contestația în cauză a fost înregistrată la Comisia Electorală Centrală pe 26 octombrie 2024, sub numărul CEC-10Apr/11.

3. Reclamantul a menționat că, în data de 25 octombrie 2024, în incinta mai multor blocuri de locuit au fost descoperite pliante distribuite la comanda Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, conținând informații ce îl vizau pe candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, dl Alexandr Stoianoglo și în care erau incluse mesaje defăimătoare:

pe față:

„Maia Sandu – Președinte care asigură stabilitatea, liniștea și pacea
SALVĂM MOLDOVA!

Cum poți salva Moldova:

- Votează pentru Maia Sandu - unicul președinte care poate duce Moldova în Uniunea Europeană.

- Ai votat DA la referendum? Mergi în sate și orașe și vorbește cu cetățenii. Ajută-ne ca votul DA să conteze. Sună-ne la 068436624.

- Sună toți cunoscuții despre care crezi că nu au votat și explică-le că doar prin vot putem opri un dezastru. Putem pierde tot ce avem.

- Spune-le vecinilor, rudelor din diasporă și tuturor celor indeciși ce putem pierde dacă Maia Sandu nu rămâne președinte.

NU lăsăm țara pradă hoților. Păstrăm liniștea, pacea și construim bunăstare.

Pe 3 noiembrie votăm cu toții Maia Sandu! Salvăm Moldova!”

pe verso:

„STOIANOGLO - UN OM SLAB, UN OM CONTROLAT CE PUTEM PIERDE DACĂ BANDIȚII REVIN LA PUTERE:

- Bandiții fugari vor profita de un președinte slab ca să revină, să pună mâna pe țară, să se răzbune pe toți care le stau în cale și să facă haos.

- Bandiții vor vinde Moldova cui dă mai mult și vor pune țara noastră pe tavă pentru războiul Rusiei în Ucraina.

- Este în pericol circulația liberă a cetățenilor noștri în țările europene, iar tinerii o să fugă din țară.

- Riscăm să se închidă piața europeană, pentru produsele noastre și să nu avem unde exporta.

- Stoianoglo nu va fi respectat nici în Vest, nici în Est.

- Moldova nu va primi ajutor financiar din partea Uniunii Europene, adică nu vor fi suficienți bani pentru infrastructură, majorări de pensii și salarii.

DOAR PRIN VOT PUTEM PREVENI ACEST DEZASTRU!

NU LĂSA BANDIȚII SĂ-ȚI FURE VOTUL ȘI VIITORUL!

Pentru a nu pierde ce avem, trebuie să votăm cu toții pe 3 noiembrie! Salvăm Moldova!”

La fel, pe pliant fiind inserate specificațiile privind transparența acesteia: „Publicitate electorală. Scrutin electoral: Alegeri prezidențiale. PP Acțiune și Solidaritate. Achitat conform contului nr. 32615 din 22.10.2024. Tiraj: 140.000 ex. Tipărit la tipografia Simbol N.P. SRL”.

4. Reclamantul a precizat că, în contestația sa, a menționat faptul că aceeași informație se regăsește pe pagina oficială a concurentului electoral, <https://maiasandu.pentru.md/>. În consecință, a subliniat atenția Comisiei Electorale Centrale asupra faptului că materialul agitațional aparține concurentului electoral Maia Sandu și că aceasta nu poate nega responsabilitatea pentru conținutul respectiv.

5. A menționat că, materialul agitațional este unul fals, denigrator și instigă la ură împotriva candidatului la funcția de președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo, având scopul de a influența alegătorii să voteze împotriva acestuia, fapt interzis de Codul electoral în utilizarea materialelor electorale.

6. În opinia reclamantului cele menționate în materialul agitațional reprezintă falsuri care instigă la ură față de Alexandr Stoianoglo candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova și atentează la onoarea, demnitatea și reputația lui profesională.

7. A specificat că, potrivit prevederilor normei art. 100 alin. (1) din Codul electoral, în perioada electorală, autoritățile competente examinează

contestațiile în termen de 3 zile de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. Iar, conform prevederilor art. 101 alin. (1) din Codul electoral, hotărârea pe marginea contestațiilor se adoptă cu votul majorității absolute a membrilor organului electoral, în conformitate cu procedura descrisă în regulamentul de activitate al acestui organ.

8. La caz însă, Comisia Electorală Centrală, contrar normelor imperative ale normelor Codului electoral precitate, nu a examinat contestația dată în ședință publică. Iar, la 29 octombrie 2024, prin intermediul poștei electronice i s-a expediat un răspuns semnat de Președintele Comisiei Electorale Centrale, Angelica Caraman înregistrat cu numărul de ieșire CEC-8/6486 din 29 octombrie 2024, prin care a fost informat că în conformitate cu prevederile art. 98 alin.(4) din Codul electoral, examinarea contestației date nu ține de competența Comisiei.

9. În astfel de circumstanțe reclamantul a opinat că, președintele Comisiei Electorale Centrale, contrar prevederilor pct. 11 din Regulamentul privind procedura de examinare a contestațiilor în perioada electorală aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1128 din 18 iulie 2023, după înregistrarea contestației la 26 octombrie 2024, nu a desemnat, din rândul membrilor Comisiei un membru raportor, care să verifice circumstanțele menționate în contestație pentru a prezenta un proiect de hotărâre care să fie dezbătut și aprobat în cadrul ședinței publice a Comisiei Electorale Centrale.

10. În rezultat, făcând trimitere la prevederile art. 3, 5, 17, art.20, art. 39 din Codul administrativ, art. 93 alin. (2) lit. e) din Codul electoral, reclamantul a subliniat că, contestația sa din 26 octombrie 2024 este una admisibilă și Comisia Electorală Centrală era obligată să o examineze și să adopte o soluție pe marginea ei. Iar, prin neexaminarea contestației (sesizării) din 26 octombrie 2024, i-a fost adus atingere dreptului lui Alexandr Stoianoglo de a fi examinată de către Comisia Electorală Centrală contestația (sesizarea) referitor a încălcările concurentului electoral PAS legate de încălcările normelor Codului electoral ce ține de folosirea și plasarea publicității electorale în favoarea candidatului la funcția de președinte al Republicii Moldova desemnat de Partidul Acțiune și Solidaritate - Maia Sandu, care incită la ură alegătorii pentru a-i determina să voteze împotriva contracandidatului său Alexandr Stoianoglo.

11. Astfel, Alexandr Stoianoglo a solicitat obligarea Comisiei Electorale Centrale să examineze contestația nr. CEC10APR/11 din 26 octombrie 2024.

12. Prin încheierea din 2 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost declarată inadmisibilă acțiunea depusă de Alexandr Stoianoglo, în temeiul prevederilor art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

13. La 3 noiembrie 2024, prin intermediul poștei electronice, Alexandr Stoianoglo, reprezentat de Vasile Gafton a depus recurs împotriva încheierii

din 2 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, anularea încheierii contestate cu adoptarea unei noi încheieri prin care să fie declarată admisibilă acțiunea sa.

14. Prin decizia din 4 noiembrie 2024 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul depus de Alexandr Stoianoglo, reprezentat de Vasile Gafton, s-a anulat încheierea din 2 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit cauza la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea contestației depuse de Alexandr Stoianoglo.

15. Prin încheierea din 7 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost declarată inadmisibilă acțiunea depusă de Alexandr Stoianoglo, în temeiul prevederilor art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

16. La 8 noiembrie 2024, prin intermediul poștei electronice, Alexandr Stoianoglo, reprezentat de Vasile Gafton a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 7 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia, anularea încheierii instanței ierarhic inferioare cu adoptarea unei noi încheieri prin care acțiunea să fie declarată admisibilă.

17. În susținerea recursului a invocat că în motivarea soluției sale din 7 noiembrie 2024, instanța inferioară a indicat același motiv ca și în argumentarea soluției din încheierea din 2 noiembrie 2024, care a fost anulată de către instanța de recurs, și nu a luat în considerare constatările instanței de recurs de la pct.55- 58 din decizia din 4 noiembrie 2024.

18. Recurentul a menționat că în cadrul reexaminării acțiunii în contencios administrativ, instanța inferioară neîntemeiat a declarat inadmisibilă acțiunea lui Alexandr Stoianoglo, or, Curtea de Apel Chișinău nu a soluționat circumstanțele constatate de instanța de recurs care a indicat în motivarea soluției sale că anume Comisia Electorală Centrală urma să soluționeze contestația lui Alexandr Stoianoglo și să se expună asupra solicitării sale privind interzicerea concurentului electoral PAS la răspândirea în continuarea a materialului tipărit (pliant) comandat de concurentul electoral PAS conform contului nr. 32615 din 22 octombrie 2024. Tiraj: 140.000 ex. Tipărit la tipografia Simbol N.P.” SRL precum și unui material similar tipărit în baza altei comenzi și obligarea concurentul electoral PAS să elimine informația vizată în prezenta contestație de pe pagina <https://maiasandu.pentru.md> în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo.

19. A precizat că reieșind din prevederile normei art. 91alin. (8) din Codul electoral, în speța dată Comisia Electorală Centrală este autoritatea publică competentă să examineze în limitele competenței sale contestația nr.CEC-10Apr/11 din 26 octombrie 2024, or, obiectul contestației se referă la conținutul materialelor publicitare electorale difuzate de concurentul electoral Maia Sandu. Astfel, concluziile primei instanțe invocate în

motivarea soluției sale sunt arbitrare și contrare prevederilor art. 91alin. (8) din Codul electoral.

20. Mai mult, a specificat că soluția adoptată prin încheierea din 7 noiembrie 2024 este contrară și jurisprudenței Curții Supreme de Justiție stabilite în încheierea din 4 noiembrie 2024, dosar nr. 3r-256/24.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

21.Art. 3 din Codul administrativ:

„Legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.”

22. Art. 5 din Codul administrativ:

„Activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.”

23.Art. 6 alin. (1) din Codul administrativ:

„Procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică.”

24.Art. 10 alin. (1) din Codul administrativ:

„Actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.”

25. Art. 17 din Codul administrativ:

„Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.”

26. Art. 20 din Codul administrativ:

„Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.”

27.Art. 39 din Codul administrativ:

„Controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.”

28.Art. 189, alin. (1) din Codul administrativ:

„Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.”

29.Art. 191 alin. (5) lit. b) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel.”

30.Art.207 alin. (1) alin. (2), lit. e) din Codul administrativ:

„Instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17.”

31.Art. 241 alin. (1) din Codul administrativ:

„Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.”

32.Art. 242 din Codul administrativ:

„Recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.”

33.Art. 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ:

„Examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere.”

34.Art. 70 alin. (4) și alin. (8) din Codul electoral:

„În programele electorale, în materialele de agitație electorală, în acțiunile de agitație electorală și în publicitatea electorală care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali și participanții la referendum nu pot fi utilizate imagini ce reprezintă culte religioase sau părți componente ale acestora, persoane oficiale străine, instituții de stat sau autorități publice de peste hotare, organizații internaționale, precum și atributele partidelor politice declarate neconstituționale. Se interzic combinarea de culori și/sau sunete care evocă simboluri ale altui stat, utilizarea materialelor în care apar personalități istorice de peste hotare, simbolistica unor state străine sau organizații internaționale sau imaginea unor persoane oficiale străine, dacă acestea duc la contestarea și defăimarea statului și a poporului, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică, precum și alte manifestări ce atentează la regimul constituțional. Prin derogare, prevederile respective nu se aplică în cazurile ce vizează angajamentele asumate de Republica Moldova în baza acordurilor internaționale încheiate cu Uniunea Europeană. Fiecare material publicitar al candidaților independenți, care declară pe propria răspundere că nu au utilizat servicii tipografice ale entităților specializate și nu au deschis contul bancar cu mențiunea „Fond electoral”, trebuie să conțină următoarele informații: numele/prenumele concurentului electoral, data tipăririi, tirajul materialului și mențiunea „Tipărit la echipament tehnic propriu”.

35.Art. 93 din Codul electoral:

„Organele electorale verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea contestației. Dacă este inadmisibilă, contestația se declară ca atare prin hotărâre a organului electoral. Contestația se declară inadmisibilă, în special, când: a) a

fost depusă de un alt subiect decât cel stabilit la art.94 alin.(1) și (2) sau de o persoană fără împuterniciri în acest sens; b) nu a fost respectată procedura de examinare a cererii prealabile; c) a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de prezentul cod; d) nu corespunde cerințelor de formă și conținut, iar contestatarul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de organul electoral; e) contestatarul nu poate revendica încălcarea drepturilor sale electorale, cu excepția contestațiilor depuse în condițiile art.91 alin.(1) lit.d) și alin.(6); f) există o hotărâre cu privire la un litigiu electoral între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; g) a fost depusă concomitent la un alt organ electoral, o altă autoritate competentă sau în instanța de judecată, în condițiile art.99.”

36.Art. 95 alin. (1) din Codul electoral:

„În perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea.”

37.Art. 95 alin. (8) din Codul electoral:

„Înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin. (1).”

38.Art. 100 alin. (1) din Codul electoral:

„În perioada electorală, autoritățile competente examinează contestațiile în termen de 3 zile de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. La examinarea litigiilor electorale, instanțele judecătorești aplică același termen, inclusiv în cadrul procedurilor de exercitare a căilor de atac.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

39. Cu referire la termenul de depunere a recursului se reține că, Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea contestată la 7 noiembrie 2024, fiind notificată recurentului la data de 7 noiembrie 2024, ora 15:22, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul din poștă electronică a Curții de Apel Chișinău, anexat la actele cauzei (f.d.141). Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că Alexandr Stoianoglo, reprezentat de Vasile Gafton, s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenul instituit de legiuitor, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

40. În continuare, actele cauzei denotă că la 26 octombrie 2024, Alexandr Stoianoglo a depus la Comisia Electorală Centrală contestația, înregistrată cu nr. CEC-10APR/11, prin care a solicitat:

- a examina în ședință publică prezenta contestație și a o declara ca fiind admisibilă;

- a constata ca fiind fals și defăimător conținutul materialul tipărit (pliant) comandat de concurentul electoral PAS conform contului nr. 32615 din 22.10.2024. Tiraj: 140.000 ex. Tipărit la tipografia Simbol N.P.” SRL în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo;

- a identifica faptul unor altor tiraje ale materialului similar tipărit;

- a constata ca fiind falsă și defăimătoare informația plasată de concurentul electoral PAS pe pagina <https://maiasandu.pentru.md/> în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo;

- a interzice concurentului electoral PAS la răspândirea în continuare a materialului tipărit (pliant) comandat de concurentul electoral PAS conform contului nr. 32615 din 22.10.2024. Tiraj: 140.000 ex. Tipărit la tipografia 9 Simbol N.P.” SRL precum și unui material similar tipărit în baza altei comenzi;

- a obliga concurentul electoral PAS să elimine informația vizată în prezenta contestație de pe pagina <https://maiasandu.pentru.md/> în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo;

- a remite către Ministerul Afacerilor Interne materialele acumulate și constatările în vederea examinării sub aspectul existenței componentei contravenției stabilite de Codul contravențional la art. 52 alin. (3).

41. Prin răspunsul din 29 octombrie 2024, Comisia Electorală Centrală, în temeiul prevederilor art. 14, alin. (1) și art. 15, alin. (1) din Legea nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare și art. 98 alin. (4) din Codul electoral, a comunicat lui Alexandr Stoianoglo că, solicitarea privind constatarea defăimării depășește competențele Comisiei Electorale Centrale, aceasta urmând a fi soluționată conform procedurii stabilite de legislația relevantă. De asemenea, i s-a comunicat că referitor la examinarea aspectelor privind existența elementelor contravenționale, conform art. 52 alin. (2) din Codul contravențional s-a decis transmiterea contestației către Inspectoratul General al Poliției pentru a fi examinată în limitele competenței.

42. La 30 octombrie 2024, Alexandr Stoianoglo a depus la Curtea de Apel Chișinău prezenta acțiune în procedura contenciosului administrativ împotriva Comisiei Electorale Centrale, prin care a solicitat obligarea Comisiei Electorale Centrale să examineze contestația nr. CEC-10APR/11 din 26 octombrie 2024.

43. Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, prin încheierea din 7 noiembrie 2024 a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de către Alexandr Stoianoglo, din motiv că, reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă a Comisiei Electorale Centrale, a unui drept în sensul art. 17.

44. În speță Completul de judecată notează că prevederile legale menționate anterior necesită o analiză sistematică și conceptuală pentru a asigura o protecție juridică subiectivă eficientă. Aceasta este considerată o funcție centrală a jurisdicției administrative și implică existența unor drepturi subiective corespunzătoare.

45. Prin acțiunea în contencios administrativ, Alexandr Stoianoglo solicită obligarea Comisiei Electorale Centrale să examineze contestația nr. CEC-10APR/11 depusă la 26 octombrie 2024.

46. La caz, Alexandr Stoianoglo revendică încălcarea drepturilor sale prin activitatea administrativă a Comisiei Electorale Centrale, invocând că prin inacțiunile (neexaminarea contestației) Comisiei i s-a adus atingere dreptului său acordat de norme în materie electorală privind examinarea contestației depusă în condițiile art. 91 alin. (1) lit. d) și alin. (6) din Codul electoral, pe marginea acțiunilor concurentului electoral PAS –Maia Sandu referitor la încălcările normelor Codului electoral ce țin de difuzarea unor materiale promoționale interzise prin lege, care conține informație înșelătoare și instigă la ură împotriva candidatului la funcția de președinte al Republicii Moldova Alexandr Stoianoglo.

47. Completul de judecată constată că existența dreptului de a înainta o acțiune în contencios administrativ este o condiție esențială pentru judecarea pe fond a cauzei. Acest drept de a introduce o acțiune se bazează pe teoria juridică a posibilității, conform căreia o persoană poate avea calitatea de reclamant dacă există posibilitatea ca drepturile sale subiective să fi fost încălcate printr-un act administrativ individual. Astfel, este necesar ca persoana să demonstreze că actul administrativ contestat ar putea să fi afectat negativ drepturile sale subiective, pentru a justifica admisibilitatea cererii în contencios administrativ.

48. La fel, Completul de judecată relevă că, expresia „revendică încălcarea” conform art. 189 alin. (1) din Codul administrativ sugerează că, pentru a introduce o acțiune în contencios administrativ, nu este necesar ca reclamantul să demonstreze cu certitudine că drepturile sale au fost vătămăte. Este suficient să existe o anumită posibilitate ca drepturile sale subiective să fi fost afectate negativ de o activitate administrativă. Această prevedere legală permite persoanelor să solicite protecție juridică și să conteste acte administrative care, chiar dacă nu au cauzat încă o vătămare concretă, au potențialul de a produce o astfel de vătămare. Prin urmare, cerința este mai degrabă de a arăta o probabilitate sau o posibilitate rezonabilă a încălcării drepturilor, decât de a dovedi efectiv această încălcare. Astfel, sistemul de contencios administrativ se deschide pentru o protecție preventivă a drepturilor subiective, permițând intervenția juridică înainte ca vătămarea să devină ireparabilă.

49. Conform teoriei posibilităților, un reclamant are dreptul să inițieze o acțiune în judecată dacă, pe baza unei prezentări temeinice a faptelor, există cel puțin posibilitatea ca drepturile sale subiective publice să fi fost încălcate. Aceasta înseamnă că, pentru a avea calitatea de reclamant și pentru ca acțiunea sa să fie admisibilă, nu este necesar doar să demonstreze cu

certitudine că a avut loc o încălcare a drepturilor sale, ci mai este necesar să existe o probabilitate rezonabilă a unei astfel de încălcări.

50. Aceeași concluzie este susținută de prevederile art. 17, 20 și 39 din Codul administrativ, care stabilesc cadrul legal pentru protecția drepturilor subiective publice.

51. Prin urmare, teoria posibilităților, coroborată cu aceste articole din Codul administrativ, creează un mecanism juridic prin care persoanele pot acționa preventiv pentru a-și proteja drepturile. Acest mecanism permite intervenția judiciară înainte ca încălcarea drepturilor să devină certă și inevitabilă, oferind astfel o protecție mai largă și mai eficientă a drepturilor subiective publice.

52. Dacă drepturile unei persoane sunt efectiv încălcate este o chestiune de fond care se analizează în cadrul judecării pe fond a cauzei. În cazul acțiunii în obligare conform art. 224 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ este o condiție cumulativă de admitere a acțiunii alături de obligarea emiterii actului administrativ. Calitatea juridică servește în special pentru a evita procesele populare.

53. Pentru a trece testul de admisibilitate al acțiunii în contencios administrativ, este necesar să fie menționate drepturile care ar putea fi încălcate. Astfel de drepturi pot decurge din legea fundamentală, din legile organice sau ordinare, din actele administrative normative sau din raporturile juridice speciale.

54. Completul de judecată menționează că, pentru această etapă a examinării acțiunii nu se pune problema legalității actului administrativ/temeinicei solicitării cu privire la obligarea Comisiei Electorale Centrale să examineze contestația nr. CEC-10APR/11 depusă la 26 octombrie 2024, cu toate că instanța de fond a invocat mai multe aspecte legale care nu vizează inadmisibilitatea acțiunii, dar, fondul cauzei judiciare.

55. Prin urmare, instanța de fond eronat a interpretat și aplicat prevederile art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, îngrădind accesul liber la justiție al recurentului/reclamantului, printr-un argument formal și contradictoriu a stabilit că prin expunerea Comisiei Electorale Centrale asupra sesizării depuse de Alexandr Stoianoglo, Comisia și-ar atribui competența instanței de drept comun, contrar prevederilor art. 57 alin. (1) din Codul administrativ, care reglementează expres că activitatea administrativă se realizează numai de autoritatea publică competentă și în limitele competenței legale.

56. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că stabilirea regulilor de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești constituie o prerogativă exclusivă a legiuitorului, care poate institui, în situații deosebite, reguli speciale de procedură. Sub acest aspect,

principiul liberului acces la justiție presupune posibilitatea neîngrădită a celor interesați de a-l utiliza în formele și în modalitățile prevăzute de lege.

57. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că Curtea de Apel Chișinău eronat a stabilit că acțiunea înaintată de Alexandr Stoianoglo, nu trece testul admisibilității acțiunii din considerentul că reclamantul nu a demonstrat propriul drept vătămat în sensul art. 17 din Codul administrativ.

58. Sub acest aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că prevederile art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ urmează a fi aplicate în corespundere cu dispozițiile articolelor 17, 20, 39 și 189 din Codul administrativ.

59. Din coroborarea normelor enunțate rezultă că revendicarea dreptului propriu este una din condițiile fundamentale, pentru ca acțiunea în contencios administrativ să treacă testul admisibilității.

60. Revendicarea dreptului trebuie să se deducă din susținerile formulate prin cererea de chemare în judecată, în conținutul căreia urmează a fi invocată vătămarea dreptului propriu, deoarece expresiile utilizate în textul articolelor 17, 39 și 189 din Codul administrativ de „drept vătămat” și de „încălcarea unui drept al său” se referă la drepturi subiective concrete.

61. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că în cazul în care, o anumită persoană își manifestă dezacordul cu rezultatele activității administrative, sau a procedurii administrative, aceasta este în drept să-și apere drepturile sale prin intentarea unei acțiuni în contencios administrativ.

62. Din considerentele enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție deduce că prima instanță eronat a ajuns la concluzia de a declara inadmisibilă acțiunea pe motivul lipsei dreptului la acțiune în contencios administrativ, or, această concluzie aduce după sine conform art. 207 alin. (3) din Codul administrativ imposibilitatea depunerii unei noi acțiuni, astfel fiind limitat „dreptul de acces la un tribunal” consfințit prin art. 6 (1) CEDO. În speța *Dulimi și Montana Management Inc. vs Elveția*, 2016, cererea nr. 5809/08, examinată de Marea Cameră, Curtea a constatat că refuzul unei instanțe de a examina acuzațiile justițiabililor privind compatibilitatea unei proceduri cu garanțiile fundamentale ale unui proces echitabil le limitează acestora dreptul de acces la o instanță (parag. 131 din Hotărâre). Există jurisprudență consacrată care a stabilit că atunci când există, încălcare reală și serioasă referitoare fie la existența, fie la întinderea dreptului invocat, justițiabilul, are dreptul, în temeiul art. 6 (1) CEDO, ca „o instanță să soluționeze această chestiune de drept intern” –cauza *Z și alții vs regatul Unit*, 2001, cererea nr. 29392/95, parag.92 și cauza *Markovic și alții vs Italia*, 2006, cererea nr. 1398/03, parag. 98, ambele examinate de Marea Cameră.

63. Prin urmare, având în vedere cele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de justiție concluzionează de a admite recursul depus de Alexandr Stoianoglo cu anularea încheierii primei instanțe și remiterea cauzei la Curtea de Apel Chișinău.

64. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 230, 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Admite recursul depus de către Alexandr Stoianoglo, reprezentat de Vasile Gafton.

Anulează încheierea din 7 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandr Stoianoglo împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la obligarea examinării contestației nr. CEC-10Apr/11 din 26 octombrie 2024, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi